ECLI:LV:AT:2026:0422.A420228721.14.L

Lieta Nr. 420228721, SKA-107/2026

Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Rīgā 2026.gada 22.aprīlī

[1] Senātā saņemta pieteicēja /Persona A/ kasācijas sūdzība par Administratīvās apgabaltiesas 2024.gada 11.jūlija spriedumu, ar kuru noraidīts pieteicēja pieteikums par pienākuma uzlikšanu Datu valsts inspekcijai izskatīt pieteicēja 2020.gada 30.decembra sūdzību pēc būtības un izdot rīkojumu „Swedbank" AS (turpmāk – banka) labot pieteikumā norādītos pieteicēja personas datus.

[2] Apgabaltiesa konstatēja, ka, lai arī pieteicēja tiesības piekļūt bankas apstrādātajiem personas datiem ir ierobežotas, jo datu apstrāde veikta noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas jomā, Datu valsts inspekcija ir īstenojusi savas uzraudzības pilnvaras un pārbaudījusi pieteicēja norādītos apstākļus.

Apgabaltiesa, izvērtējot pārsūdzētajā Datu valsts inspekcijas lēmumā norādīto kopsakarā ar bankas sniegto informāciju, atzina, ka Datu valsts inspekcija savas kompetences ietvaros atbilstoši lietas faktiskajiem apstākļiem ir veikusi pārbaudi un informējusi pieteicēju par tās rezultātiem. Datu valsts inspekcijai nebija pamata konstatēt prettiesisku pieteicēja personas datu apstrādi. Arī lietas materiālos esošās ziņas neapstiprina pieteicēja uzskatu, ka banka būtu prettiesiski apstrādājusi viņa datus.

Pieteicēja uzskats, ka bankas apstrādātie personas dati nav pareizi un tādēļ tos nepieciešams labot, balstās pieņēmumā, kas ne administratīvajā procesā iestādē, ne arī tiesvedības gaitā nav apstiprinājies. Tas vien, ka pieteicējs nepiekrīt pārbaudes rezultātam, nenozīmē, ka pārbaude nav veikta pienācīgi.

[3] Pieteicējs kasācijas sūdzībā norāda, ka apgabaltiesa nepareizi interpretējusi Eiropas Parlamenta un Padomes 2016.gada 27.aprīļa regulas (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) 6., 23., 57. un 58.pantu, kā arī nav vērtējusi pienākumu uzdot prejudiciālo jautājumu Eiropas Savienības Tiesai.

Izvērtējusi kasācijas sūdzības argumentus un pārsūdzētā sprieduma motīvus, senatoru kolēģija atzīst, ka nav konstatējams pamats kasācijas tiesvedības ierosināšanai.

[4] Kasācijas sūdzībā norādīts, ka no tiesas sprieduma neizrietot, ka tiesa vai iestāde būtu pārliecinājusies par bankas apstrādāto pieteicēja personas datu precizitāti un pareizību.

Šāds iebildums neatbilst pārsūdzētā sprieduma saturam.

Tiesa spriedumā konstatēja, ka konkrētajā gadījumā Datu valsts inspekcija pārbaudīja pieteicēja norādītos faktus un secināja, ka datu pārzinis (banka) nav pieļāvis pārkāpumus personas datu apstrādē. Tas pēc būtības nozīmē pieteicēja sūdzības noraidīšanu.

Ja datu subjekts vēršas tiesā ar pieteikumu par Datu valsts inspekcijas lēmumu, ar kuru noraidīta datu subjekta sūdzība par iespējamiem datu aizsardzības pārkāpumiem, tiesai, skatot lietu pēc būtības, ir jāveic pārsūdzētā lēmuma pilnīga pārbaude. Tiesa šādu pārbaudi izskatāmajā lietā ir veikusi un bankas rīcībā nav konstatējusi prettiesisku pieteicējas datu apstrādi. Tiesa izvērtēja Datu valsts inspekcijas lēmuma pamatojumu kopsakarā ar bankas sniegto informāciju, kas ir ierobežotas pieejamības informācija. Kasācijas sūdzībā paustais atšķirīgais viedoklis par to, kādus citādus secinājumus tiesai vajadzēja izdarīt, pats par sevi nevar būt pamats tiesas sprieduma tiesiskuma apšaubīšanai kasācijas instances tiesā.

[5] Kasācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa vērtējusi vienīgi vispārīgās kredītiestādes tiesības apstrādāt pieteicēja datus, par ko lietā nav strīda, bet ne to, vai un kādā veidā iespējams tiesiski panākt, lai kredītiestādes pamatoti apstrādātie dati būtu precīzi un pareizi.

Senatoru kolēģija tam nepiekrīt.

Pieteicēja uzskats, ka banka ir apstrādājusi pieteicēja personas datus nereģistrētā personas datu apstrādes sistēmā (kredītiestāžu iekšējā savstarpējas informācijas apmaiņas vietnē jeb „sarakstā") un tajā apstrādātie personas dati nav pareizi un tādēļ tos nepieciešams labot, bija visa strīda pamatā un iemesls Datu valsts inspekcijas pārbaudes veikšanai. Tiesa spriedumā ir secinājusi, ka šāds uzskats balstās vienīgi pieņēmumā, kas ne administratīvajā procesā iestādē, ne arī tiesvedības gaitā nav apstiprinājies. Proti, tiesa, izvērtējusi lietā iegūto informāciju, secināja, ka nav pamata uzskatīt, ka pastāv pieteicēja apgalvotais „saraksts" un attiecīgi nav arī konstatējams, ka banka šādā „sarakstā" būtu apstrādājusi pieteicēja personas datus. Kasācijas sūdzībā nav atrodami argumenti, kas liktu apšaubīt šo tiesas secinājumu. Tieši pretēji, kasācijas sūdzībā pieteicējs apliecina, ka viņa rīcībā nav pierādījumu ne par nereģistrētās personas datu apstrādes sistēmas jeb „saraksta" pastāvēšanu, ne par tajā ietverto informāciju.

Acīmredzami nepamatots ir pieteicēja iebildums, ka ne viņam, ne arī kādai citai personai nav tiesību pārbaudīt kredītiestādes savākto un apstrādāto datu pareizību un pieprasīt to labošanu. Lai arī konkrētās lietas apstākļos pieteicēja tiesības ir ierobežotas, Datu valsts inspekcijai šādu ierobežojumu nav. Datu valsts inspekcijas uzdevums ir uzraudzīt datu apstrādes atbilstību normatīvo aktu prasībām arī gadījumos, kad pārzinim ar likumu ir aizliegts sniegt datu subjektam informāciju un saņemts attiecīgs iesniegums no datu subjekta. Tiesa atzina, ka Datu valsts inspekcija izskatīja pieteicēja sūdzību par iespējamu datu apstrādes pārkāpumu, rīkojoties savas kompetences ietvaros un atbilstoši lietas faktiskajiem apstākļiem. Kasācijas sūdzībā nav norādīti argumenti, kas senatoru kolēģijai radītu šaubas par tiesas secinājumu pareizību šajā sakarā.

[6] Ņemot vērā minēto un ievērojot pieteikuma priekšmetu un prasījumu robežas, izskatāmā lietā nav izšķirošanas nozīmes kasācijas sūdzības argumentiem par pieteicēja tiesību ierobežojumiem attiecībā uz datu apstrādi, ko veic banka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas jomā. Datu apstrādes uzraudzību šajā jomā un līdz ar to arī pieteicēja tiesību aizsardzību īsteno Datu valsts inspekcija, kuras rīcības tiesiskums un pareizība ir pakļauta tiesas kontrolei. Turklāt saistībā ar to datu apstrādi, par kuru šajā lietā pieteicējs sūdzējies, iestāde un tiesa ir konstatējusi, ka nepastāv pieteicēja apgalvotais „saraksts" un attiecīgi nav arī konstatējama pieteicēja datu apstrāde šādā „sarakstā".

Šī iemesla dēļ noraidāms arī pieteicēja lūgums uzdot jautājumus Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma taisīšanai.

Pieteicējs kasācijas sūdzībā lūdz uzdot jautājumus, vai ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas normām ir savietojams nacionālais tiesiskais regulējums, kas:

1) pilnībā un bez izņēmumiem liedz datu subjektam tiesības piekļūt par viņu savāktajiem datiem, ja ir aizdomas par savākto datu neprecizitāti un dati tiek vākti ar preventīvu nolūku noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas,

terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas regulējuma īstenošanai „pazīsti savu klientu” standarta ietvaros;

2) neparedz datu subjektam tiesības prasīt par viņu savāktu nepareizu datu labošanu vai dzēšanu, ja šie dati ir tikuši vākti un apstrādāti noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas regulējuma īstenošanai “pazīsti savu klientu” standarta ietvaros?

Vispārīgās datu aizsardzības regulas normu interpretācija šādā aspektā nav būtiska konkrētā strīda izšķiršanā un atbilde uz šādiem jautājumiem neko nemainītu spriedumā, jo, kā jau norādīts iepriekš, šīs lietas būtība un pietiekuma priekšmets ir Datu valsts inspekcijas rīcības tiesiskuma kontrole attiecībā uz datu apstrādes atbilstības uzraudzības funkcijas pildīšanu, ko nekādā veidā neietekmē pieteicēja tiesību ierobežojums, kas paredzēts Vispārīgās datu aizsardzības regulas 23.pantā.

[7] Lietā nav risināmi sarežģīti tiesību jautājumi, kuru dēļ kasācijas tiesvedībai būtu nozīme judikatūras veidošanā, un senatoru kolēģijai nerodas šaubas par pārsūdzētā sprieduma tiesiskumu. Līdz ar to kasācijas tiesvedības ierosināšana ir atsakāma.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.[1]panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar /Persona A/ kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2024.gada 11.jūlija spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senators E.Darapoļskis Senatore Dz.Amerika Senatore I.Višķere